

Diplomová práce čerpá z oblasti moderní architektury okolo poloviny dvacátého století a zaměřuje se na jeden z jejích méně známých proudů. Někteří architekti zvolili k navrhování svých budov formu, kterou definujeme jako buněčnou a aglutinační. To znamená, že začali architekturu skládat z menších opakujících se jednotek buněk. Ty pak seskupovali na volném a variabilním základě, nedbajícím na pravidla symetrie, ale oproti tomu vycházejícím z vnitřní logiky stavby, okolního prostředí – zejména klimatu a terénu. Tento princip je velmi obecný a nacházíme jej už vůbec nejstaršího známého města, Çatal Höyük a lze jej zaznamenat v mnoha odlišných projevech tzv. spontánní, vernakulární architektury, či „architektury bez architektů“. Zvláště silně pak ve Středomoří, kde pro něj panují příhodné klimatické podmínky. V této práci je však tento princip zkoumán jako koncept v rámci moderní architektury.

Autor si klade otázky po původu takového konceptu, zkoumá, jak se projevoval a kam posléze dospěl. Metodou je především analýza konkrétních staveb, která je ale prostředkem k hlubším sondám do teorie a historie. Nachází postupně tři okruhy odpovědí. První z nich byl intenzivní zájem architektů o archaické kultury, jednak k tomu, co z nich bylo stále živé, a to především ve Středomoří. Tyto zájmy byly zprostředkovány jednak četbou antropologické a strukturalistické literatury (Claude Lévi-Strauss), ale i cestami, které architekti podnikali. Dále to byli architekti, kteří sami žili a pracovali v severní Africe. Mezi řadou příkladů zde věnujeme pozornost především francouzskému architektu Rolandu Simonetovi.

Druhým důvodem byla od počátku padesátých let snaha najít alternativu k převládající praxi moderní architektury, která vyjevovala v masové zástavbě své závažné nedostatky. Buněčné struktury jim poskytly způsob jak artikulovat hmotu a zachovat lidské měřítko a variabilitu. Zde jsme mimo jiné zkoumali stavby členů Teamu 10, Aldo van Eycka a Giancarla de Carla. Zde jsme se věnovali i paralelám mezi přírodními a člověkem konstruovanými formami. Třetím důvodem byla schopnost buněčného a aglutinačního principu vytvořit nový architektonický systém, umožňující proměnu a polyvalenci. Architekti jako Herman Hertzberger nebo Moshe Safdie pak tvořili architekturu, která je paralelní k přírodním procesům.